

generelt godt med landenes egne prioriteringer. Banken har også de senere år økt bruken av mottakerlandenes økonomi-systemer og begrenset bruken av parallelle implementerings-enheter. Men det er fortsatt muligheter for forbedringer blant annet når det gjelder bruk av landenes anbudsregler. Bankens høye krav til økonomi og finanskontroll og krav til ivaretagelse av sosiale standarder og miljø kan by på utfordringer når det gjelder bruk av låntakerlandenes systemer. Graden av samarbeid med andre utviklingsaktører varierer. Rapporter fra ambassader tyder på at AsDB i økende grad deltar i felles koordineringsmøter og samarbeider med andre givere på landnivå.

AsDB har en egen uavhengig enhet som foretar intern revisjon av bankens portefølje, mens et internasjonalt revisor-firma ansatt etter anbudskonkurranse foretar revisjon av bankens regnskap. Anbefalingene fra revisorene følges opp av en egen komité i styret. I sin årlige rapport påpeker komiteen at 71 prosent av anbefalingene var blitt gjennomført pr. 31. desember 2009, hvorav alle høyrisiko anbefalingene har blitt gjennomført.

3. Norsk politikk overfor AsDB

AsDB har med sitt fokus på Asia stor kunnskap om forholdene i regionen og nyter stor legitimitet. Banken er også en viktig premissleverandør for regional og nasjonal utviklingspolitikk. Ettersom Norge har begrenset bilateral bistandsvirksomhet i regionen og ettersom bankens overordnede mål sammenfaller med norske prioriteringer, er det strategisk viktig at vi er medlemmer i AsDB.

Arbeidet mot korrupsjon har de senere år blitt styrket. Nye retningslinjer og varslingsrutiner som tilrettelegger for både intern og ekstern anonym varsling er vedtatt. Bankens etterforskningsenhet er nå uavhengig og rapporterer til styret. I løpet av 2010 mottok etterforskningsenheten 188 anklager om brudd på bankens retningslinjer, noe som førte til utestengelse (svartelisting) av 47 individer og 37 firmaer. I 2010 inngikk Verdensbanken og de regionale utviklingsbankene en avtale om gjensidig anerkjennelse av svartelistingene.

Viktige utfordringer fremover er å sikre at fattigdomsfokuset ivaretas i bankens operasjoner og at banken fortsetter arbeidet med å gjennomføre de vedtatte reformene. I løpet av 2011 skal både bankens retningslinjer når det gjelder offentliggjøring av dokumenter og bankens tvisteløsningsmekanisme for å sikre at banken overholder retningslinjene for sosiale standarder og miljø vedtas. Håpet er at dette vil bidra til at banken blir en institusjon som i enda større grad er preget av åpenhet og integritet.

I vår politikk overfor Asiabanken ønsker Norge å fokusere på:

- at den overordnede målsettingen om fattigdomsreduksjon blir integrert i alle bankens prosjekter og programmer
- at viktige tverrgående tema som likestilling, godt styresett og miljø/klima ivaretas og at banken fortsetter arbeidet med en åpnere personalpolitikk, ytterligere desentralisering og fortsatt fokus på anti-korrupsjon
- at arbeidet med å forbedre resultatstyrt forvaltning både internt i banken og i låntakerlandene fortsetter

Ved spørsmål, kontakt Seksjon for budsjett og forvaltning på e-postadresse: sbf-fn@mfa.no. Profilarkene er også tilgjengelige på: www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/fn/fnorg_vurdering

Utenriksdepartementet
Besøksadresse: 7. juni plassen/ Victoria Terrasse, Oslo
Postadresse: Postboks 8114 Dep. N-0032 Oslo

ASDB

Asian Development Bank / Den Asiatiske Utviklingsbanken

1. Fakta

Type organisasjon: Multilateral finansinstitusjon
Etableringsår: 1966
Hovedkvarter: Manila, Filippinene
Antall landkontor: 29
Leder: Haruhiko Kuroda (Japan)

Styre: 12 representanter (eksekutivdirektører). Japan, USA og Kina er sikret egne styrerepresentanter. Øvrige land samarbeider i valggrupper. Styrerepresentantene er fast stasjonert ved hovedkontoret i Manila og leder hvert sitt valggruppekontor. Norge deler styrerepresentant med Canada, øvrige nordiske land, Nederland og Irland. Canada har ledervervet permanent ettersom de har den største aksjekapitalen av landene i vår valggruppe. Øvrige stillinger roteres mellom Nederland og de nordiske land

Antall norske ansatte: 4
Ansvarlig departement: Utenriksdepartementet
Website: www.adb.org

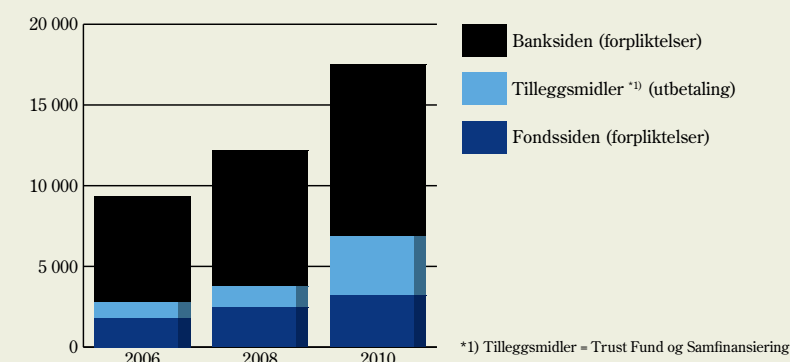
De 5 største eierne i banken inkludert Norge sin plassering:

Land	%
1 Japan	12,7557
2 USA	12,7557
3 Kina	5,4419
4 India	5,3519
5 Australia	4,9172
31 Norge	0,5701

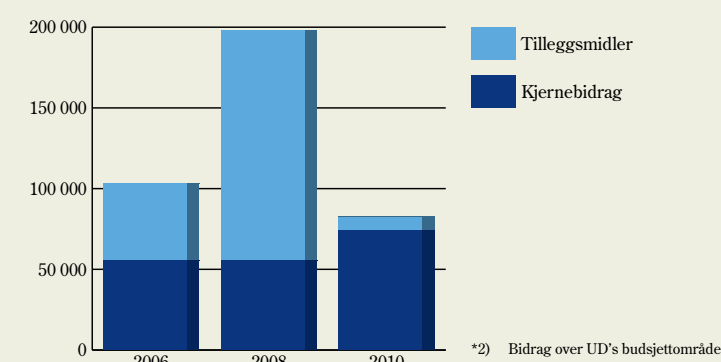
5 største giverne av tilleggsmidler (millioner USD) i 2010:

Land	Millioner
1 Japan	596,4
2 Australia	141,7
3 Canada	82,2
4 UK	71,2
5 Sverige	56,6
15 Norge	11,6

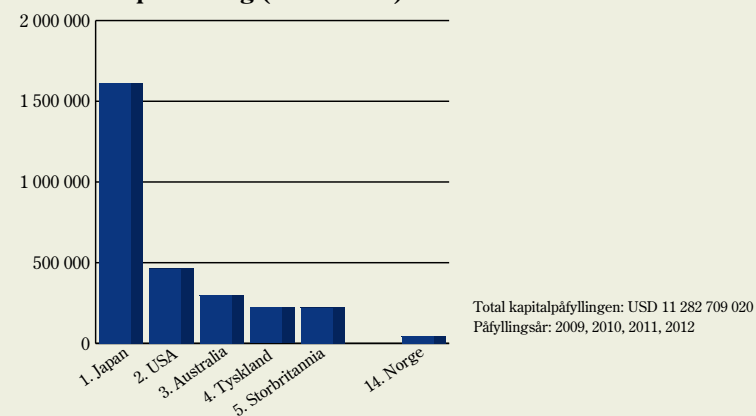
Totale ressurser inndelt i utlån, gaver (tusen USD)

Norsk bidrag (i tusen NOK)*2)

Siste påfylling til fond og de fem største giverne inkludert Norge sin plassering (tusen USD)

Mandat og virkeområder

Den Asiatiske Utviklingsbanken (AsDB) har som hovedformål å bidra til fattigdomsreduksjon og oppnåelse av FN's Tusenårs mål i Asia og Stillehavsområdet gjennom å tilby faglige tjenester, lån og gavebistand til myndigheter og privat sektor i berettigede asiatiske medlemsland. Lån og gaver tilbys gjennom to utlånsvinduer:

- Det ordinære utlånsvinduet tilbyr lån til mellominntektsland. Utlånene finansierer AsDB ved låneopptak i internasjonale kapitalmarkeder, på grunnlag av aksjekapitalen, samt tilbakebetaling av lån. Aksjekapitalen, som alle medlemslandene har bidratt til, gjør AsDB svært kredittverdig og gjør at banken kan låne ut midler på gunstige vilkår. Lånebetingelsene for medlemslandene er langt gunstigere enn hva låntagerne selv kunne oppnådd i kapitalmarkedene. De fire største eierne målt i andel av aksjekapitalen er Japan, Kina, India og Australia. De regionale landene har 63 prosent av aksjekapitalen.
- Det asiatiske utviklingsfondet gir lån og gaver til de fattigste landene. Fondet finansieres hovedsakelig gjennom gavebistand fra giverland gjennom påfyllingsforhandlinger hvert fjerde år, men også gjennom tilbakebetalinger av lån og overføringer fra AsDBs ordinære budsjett. De største giverne er Japan, USA, Australia og Tyskland.

Hvor mye de enkelte land kan låne/motta i gaver skjer etter en vurdering av blant annet tidligere resultatoppnåelse, gjennomføringskapasitet, behov og gjeldsnivå.

I følge bankens langsiktige strategi frem mot 2020 skal banken konsentrere innsatsen inn mot fem områder:

- infrastruktur (inkludert investeringer innen ren energi og energiforsyning)
- miljø og klima
- utvikling av finanssektor (inkluderer utvikling av finansinstitusjoner, mikrokreditt ordninger)
- regionalt samarbeid og integrasjon
- utdanning

Oppnådde resultater 2010

Etterfulgt av tre intensive år med fokus på utarbeidelse og vedtak av flere institusjonelle reformer og bistand til medlemsland i forbindelse med finanskrisen, representerte 2010 et normal år for banken.

Til sammen ble det gitt tilsagn om lån og gaver til en verdi av USD 13,845 mrd. Omlag USD 1 mrd. ble gitt i gavebistand til de fattigste landene. 92 prosent av godkjente lån og gaver over det ordinære utlånsvinduet var innen de prioriterte områdene, mens det samme tallet for Det asiatiske utviklingsfondet var 88 prosent. De største enkeltsektorene var henholdsvis transport og IKT som utgjorde i overkant av 30 prosent og energi som utgjorde rundt 20 prosent.

AsDB resultatrapport for 2010 bekrefter at på bakgrunn av et utvalg av prosjekter som ble godkjent i perioden 2003-2006 og ferdigstilt innen 2010 vil banken nå de oppsatte målsetningene frem mot 2012.

Den samme rapporten peker på at regionen har hatt en positiv samlet utvikling i brutto nasjonalprodukt i 2010, sammenlignet med 2009 og at tilgangen til grunnleggende infrastruktur har økt i løpet av perioden 2005-2008. Samtidig er det stor ulikhet mellom land og internt i land. For eksempel er det fremdeles 900 mill. fattige i regionen. Ingen av landene ser ut til å nå tusenårs målet som sikrer at alle barn fullfører grunnskoleutdanning, og 30 av 40 land vil sannsynligvis ikke nå tusenårs målet når det gjelder å redusere barnedødelighet og tilgang til rent vann og forbedrede sanitære forhold.

I perioden frem til 2010 har AsDB bidratt til bygging og rehabilitering av 19 000 klasserom, at 760 750 flere husholdninger har fått tilgang til elektrisitet, at i overkant av 1,9 mill. mennesker har fått tilgang mikrokreditt og til at i overkant av 3 mill. mennesker har fått tilgang til rent vann.

Resultatrapporten viser også at AsDB har gjort betydelig fremgang når det gjelder integrering av likestillingshensyn, personaladministrasjon, økt kvalitet i utforming av prosjekter og reduksjon i saksbehandlingstid. Samtidig viser rapporten at banken har et forbedringspotensiale når det gjelder å dokumentere og sørge for at prosjektene har en utviklingseffekt. En egen arbeidsgruppe er nå nedsatt for å foreslå konkrete forslag til hvordan banken kan sørge for og dokumentere at prosjektene har en utviklingseffekt.

Gir tilgang til elektrisitet mer velstand?

I perioden 1995-2000 bidro AsDB til at en tredjedel av rurale husholdninger i Bhutan fikk tilgang til elektrisitet. For å finne ut hvilke konsekvenser tilgang til elektrisitet hadde på velstand gjennomførte banken en evaluering basert på en analyse av 3000 husholdninger. Evalueringen bekrefter at tilgang til elektrisitet bidrar positivt inn på innbyggernes livskvalitet og miljø. Antall personer med luftveisplager og antall fraværsdager pga. sykdom har blitt redusert fordi man har erstattet ved og parafin som energikilde for matlaging og oppvarming. Det er også en høyere andel av barna, spesielt jenter, som hadde avsluttet flere år med skolegang. Prosjektene har også hatt en positiv miljøeffekt ettersom færre trær har blitt felt og bruken av forurensende energikilder som parafin har minsket. Inntektene er også høyere enn i ikke elektrifiserte landsbyer ettersom innbyggerne nå har mulighet til å utføre inntektsgenererende arbeid om kvelden som f.eks. veving, snekkerarbeid. Det har også økt andelen personer som har tatt opp arbeid utenom hjemmet.

Studien viser samtidig at effekten av inntektsgivende arbeid er av begrenset omfang fordi husholdningers bruk av strøm er avgrenset til belysning, matlaging og vann. Hvor stor effekten er på inntektsgivende arbeid avhenger også av andre faktorer som bl.a. tilgang til markeder etc.

2. Vurderinger: Resultater, effektivitet og kontroll

Flere gjennomganger (Multilateral Organisation Performance Assessment Network (MOPAN) 2011, Multilateral Development Bank's Common Performance Assessment System (COMPAS) 2008 og britenes gjennomgang av multilaterale organisasjoner (Multilateral Aid Review 2011)) peker på at AsDB har gjennomført viktige reformer de siste årene og gir banken gjennomgående relativt gode skussmål når det gjelder effektivitet, fokus på resultater, legitimitet og kontroll. Britenes gjennomgang påpeker at banken er en betydelig utviklingsaktør særlig innen finansiering av grunnleggende infrastruktur samt å bistå medlemslandene i å tilrettelegge for miljømessig bærekraftig utvikling. Samtidig påpekes i flere av undersøkelsene at banken fortsatt har forbedringspotensiale blant annet når det gjelder likestilling, tilpasning til og bruk av nasjonale systemer, desentralisering, samt å fortsette fokuset på resultatstyring. Fra norsk side deler vi vurderingen om at AsDB har gjort betydelige fremskritt og har gjennomført viktige reformer som legger grunnlaget for at banken skal kunne oppfylle bankens langsiktige mål.

Givernes tillit til banken resulterte i 2009 i en kapitaløkning på 200 prosent. Kapitaløkningen bidrar til at banken er godt rustet til å kunne implementere den langsiktige planen mot 2020.

AsDB var en av de første utviklingsbankene som startet innføring av resultatbasert styring og som utviklet et resultatrammeverk for virksomheten. Resultatrammeverket er grunnsteinen i bankens resultatbaserte styring og har som formål å si noe både om måloppnåelse, dvs. hvordan bankens aktiviteter bidrar til fattigdomsreduksjon og utvikling i regionen, men også andre hensyn som f.eks. bankens effektivitet, integrering av tverrgående hensyn, herunder likestilling og kvalitet på prosjekter. På bakgrunn av resultatrammeverket utarbeides årlige resultatrapporter som er gjenstand for diskusjon både internt i banken og i bankens styre. Med utgangspunkt i rapportene utarbeides forslag til oppfølgingspunkter på de områdene hvor man ikke har nådd målsetningene. Bankens

sier selv at rammeverket er et godt styringsverktøy som benyttes i planlegging og utarbeidelse både av generelle strategier, landstrategier, programmer og prosjekter. Hovedutfordringen i den videre prosessen med resultatstyring synes imidlertid å være å dokumentere brukereffekter av prosjekter og derigjennom synliggjøre sammenhengen mellom bankens innsats på prosjektnivå og regionale utviklingstrender. For ytterligere informasjon se: <http://www.adb.org/mfdr/>

AsDB har en uavhengig evalueringsinstans som rapporterer til bankens styre. Styret vedtar også instansens budsjett. Både strategier, retningslinjer, programmer og prosjekter evalueres. MOPAN's gjennomgang av AsDB i 2011 fremhever at evalueringene er av god kvalitet og påpeker at banken har gode prosedyrer for å sikre læring og oppfølging av gjennomførte evalueringer.

Egne retningslinjer for sosiale standarder og miljø er utarbeidet for å sikre at sosial og bærekraftig utvikling integres i hele bankens virksomhet. Nye retningslinjer trådte i kraft i 2010 og det er satt inn økte ressurser for å sikre god gjennomføring. Bankens egen tvisteløsningsmekanisme, der individer eller organisasjoner som mener banken har brutt retningslinjene for sosiale standarder og miljø kan klage inn banken for en uavhengig vurdering.

På likestillingsområdet ser AsDBs økende fokus ut til å gi resultater. I følge bankens resultatrapportering for 2010 nådde banken målsettingen om at 50 prosent av prosjektene rettet mot de fattigste landene og 40 prosent av prosjektene i de øvrige landene skal integrere likestillingshensyn. Andelen av kvinnelig ansatte økte også, selv om her er det et stykke igjen når det gjelder ledende stillinger.

Når det gjelder bistandeffektivitet og Paris/Accra agendaen gjør AsDBs sterke asiatiske eierskap at den samarbeider tett med regjeringene i landene, og at tiltakene samsvarer